

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
YVES BOT IŠVADA,
pateikta 2017 m. gruodžio 12 d.¹

Byla C-15/16

**Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht
prieš
Ewald Baumeister**

(*Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisės aktų derinimas – Finansinių priemonių rinkos – Galimybė susipažinti su finansų rinkų priežiūros institucijos turima informacija apie prižiūrimą įmonę – Direktyva 2004/39/EB – 54 straipsnio 1 dalis – Sąvokos „profesinė paslaptis“ ir „slapta informacija“

I. Įžanga

1. Šioje byloje Teisingumo Teismo prašoma priimti sprendimą dėl Direktyvos 2004/39/EB² 54 straipsnio 1 dalies, susijusios su nacionalinėms finansų rinkų priežiūros institucijoms nustatytu reikalavimu saugoti profesinę paslaptį, ir sąvokos „slapta informacija“ išaiškinimo ir taip papildyti savo jurisprudenciją, įtvirtintą 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendime *Altmann ir kt.*³.

2. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Ewald Baumeister ir *Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht* (Federalinė finansinių paslaugų priežiūros institucija, Vokietija; toliau – *BaFin*) ginčą dėl šios institucijos sprendimo neleisti ieškovui pagrindinėje byloje susipažinti su tam tikrais dokumentais, susijusiais su bendrove *Phoenix Kapitaldienst GmbH* (toliau – *Phoenix*).

3. Atlikęs analizę, siūlysiu Teisingumo Teismui, atsižvelgiant į finansų rinkų priežiūros ypatumus, kuo labiau išplėsti sąvokų „slapta informacija“ ir „profesinė paslaptis“ apimtį, konstatuojant, kad visa nacionalinės finansų rinkų priežiūros institucijos gauta arba jos parengta su prižiūrima įmone susijusi informacija, įskaitant susirašinėjimą ir pareiškimus, be išlygų priskirtina sąvokai „slapta informacija“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, todėl ji yra saugoma kaip profesinė paslaptis, vadovaujantis šios direktyvos 54 straipsnio 1 dalies pirmu sakiniu.

¹ Originalo kalba: prancūzų.

² 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinti Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 263). Ši direktyva nuo 2017 m. sausio 3 d. panaikinta 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014, p. 349). Direktyvos 2014/65 76 straipsniu pakeičiamas Direktyvos 2004/39 54 straipsnis.

³ C-140/13, EU:C:2014:2362.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

4. Direktyvos 2004/39 2, 63 ir 71 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(2) <...> būtina užtikrinti atitinkamo laipsnio suderinamumą, norint pasiūlyti investuotojams aukšto lygio apsaugą bei leisti investicinėms įmonėms, su jų buveinės valstybių priežiūra, teikti paslaugas visoje Bendrijoje, sudarančioje vieną bendrą rinką. <...>

<...>

(63) <...> Atsižvelgdamos į besiplečiančią tarpvalstybinę veiklą, ypač tuomet, kai pažeidimai arba tariami pažeidimai yra aktualūs dviejų arba daugiau valstybių narių institucijoms, šios kompetentingos institucijos, siekdamos užtikrinti tinkamą šios direktyvos įgyvendinimą, turėtų teikti viena kitai atitinkamą informaciją, leidžiančią joms vykdyti savo funkcijas. Keičiantis informacija ir siekiant užtikrinti sklandų informacijos perdavimą bei atitinkamų teisių apsaugą, būtina laikytis profesinės paslapties.

<...>

(71) Kuriant integruotą finansų rinką, kurioje būtų užtikrintas efektyvus investuotojų ir bendros rinkos vientisumas ir veiksmingumas bei siekiant apsaugoti visos Europos finansų sistemos veiklos efektyvumą nuo žalos, kurią kelia vienos rinkos skaidrumo stoka ir neramumai joje, būtina nustatyti bendrus norminius reikalavimus, taikomus investicinėms įmonėms, kurioms buvo suteikti leidimai veiklai Bendrijoje, ir reglamentuojančius reguliuojamų rinkų ir kitų prekybos sistemų veikimą. <...>“

5. Šios direktyvos 17 straipsnio „Bendra nuolatinės priežiūros pareiga“ 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos prižiūrėtų investicinių įmonių veiklą, siekdamos įvertinti, ar laikomasi šioje direktyvoje numatytų veiklos sąlygų. Valstybės narės užtikrina, kad būtų patvirtintos atitinkamos priemonės, leidžiančios kompetentingoms institucijoms gauti informaciją, būtiną norint įvertinti, kaip investicinės įmonės laikosi šių įsipareigojimų.“

6. Minėtos direktyvos 54 straipsnyje „Profesinė paslaptis“ nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad visi kompetentingose institucijose dirbantys ar dirbę asmenys ar subjektai, kuriems, vadovaujantis 48 straipsnio 2 dalimi, buvo perduotos užduotys, taip pat kompetentingų institucijų vardu veikiantys auditoriai ir ekspertai būtų įpareigoti laikytis profesinės paslapties. Jokia slapta informacija, kurią jie gali gauti atlikdami savo pareigas, išskyrus informacijos santraukas ar bendrą informaciją, iš kurių nebūtų galima nustatyti duomenų apie atskiras investicines įmones, rinkos operatorius, reguliuojamas rinkas ar bet koki kitą asmenį, negali būti perduota jokiam asmeniui ar institucijai, jeigu tai nesusiję su baudžiamojoje teisėje ar kitose šios direktyvos nuostatose numatytais atvejais.

2. Jeigu yra paskelbtas investicinės įmonės, rinkos operatoriaus ar reguliuojamos rinkos bankrotas arba ji priverstinai likviduojama, konfidenciali informacija, nesusijusi su šiame procese dalyvaujančiomis trečiosiomis šalimis, gali būti atskleista civilinio teismo proceso ar arbitražo metu, jei tai būtina bylos nagrinėjimui.

3. Nepažeisdamos atvejų, kuriuos apima baudžiamoji teisė, kompetentingos institucijos, įstaigos arba fiziniai ar juridiniai asmenys, išskyrus pagal šią direktyvą konfidencialią informaciją gaunančias kompetentingas institucijas, gali naudoti ją tik vykdydamos savo pareigas ir funkcijas; kompetentingos institucijos ją naudoja šios direktyvos taikymo srities mastu, o kitos institucijos, įstaigos arba fiziniai ar juridiniai asmenys ją naudoja tais tikslais, kuriais ši informacija jiems buvo suteikta, ir (ar) administracinio ar teismo proceso, kuris konkrečiai siejasi su jų vykdomomis funkcijomis. Tačiau informaciją gaunanti institucija ją gali naudoti kitais tikslais, jeigu informaciją perduodanti kompetentinga institucija, kita institucija, įstaiga ar asmuo leidžia tai daryti.

4. Bet kokiai pagal šią direktyvą gautai ar perduotai konfidencialiai informacijai taikomos šiame straipsnyje nustatytos profesinę paslaptį reglamentuojančios nuostatos. Nepaisant to, šis straipsnis neužkerta kompetentingoms institucijoms kelio keistis arba perduoti informaciją laikantis šios ir kitų direktyvų, taikomų investicinėms įmonėms, kredito įstaigoms, pensijų fondams, [kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektams (KIPVPS)], draudimo ir perdraudimo tarpininkams, draudimo įmonėms, reguliuojamoms rinkoms ar rinkos operatoriams, arba kitaip, gavus informaciją perdavusios kompetentingos institucijos, kitos institucijos ar įstaigos arba fizinio ar juridinio asmens sutikimą.

5. Šis straipsnis neužkerta kelio kompetentingoms institucijoms, laikantis nacionalinės teisės, apsieisti ar perduoti konfidencialią informaciją, gautą iš kitos valstybės narės kompetentingos institucijos.“

7. Direktyvos 2004/39 56 straipsnio „Pareiga bendradarbiauti“ 1 dalyje nustatyta:

„Skirtingų valstybių narių kompetentingos institucijos viena su kita bendradarbiauja, jeigu to reikia vykdant šioje direktyvoje nustatytas pareigas ir šioje direktyvoje ar nacionalinėje teisėje nustatytus įgaliojimus.

Kompetentingos institucijos teikia pagalbą kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms. Visų pirma, jos keičiasi informacija ir bendradarbiauja vykdydamos tyrimus ir priežiūrą.

<...>“

B. Vokietijos teisė

8. Taikytinos Vokietijos teisės nuostatos yra 2005 m. rugsėjo 5 d. *Informationsfreiheitsgesetz*⁴ (Informacijos laisvės įstatymas), iš dalies pakeisto 2013 m. rugpjūčio 7 d. įstatymu⁵ (toliau – IFG), taip pat 1998 m. rugsėjo 9 d. *Kreditwesengesetz*⁶ (Kredito operacijų įstatymas), iš dalies pakeisto 2013 m. liepos 4 d. įstatymu⁷ (toliau – KWG), nuostatos.

9. IFG 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Kiekvienas turi teisę reikalauti, kad federalinės institucijos leistų susipažinti su tarnybine informacija šiame įstatyme nustatytais sąlygomis.“

4 *BGBI.* 2005 I, p. 2722.

5 *BGBI.* 2013 I, p. 3154.

6 *BGBI.* 1998 I, p. 2776.

7 *BGBI.* 2013 I, p. 1981.

10. IFG 3 straipsnyje „Specialių viešųjų interesų apsauga“ nurodyta:

„Susipažinti su informacija neleidžiama:

1. jei informacijos atskleidimas gali turėti neigiamų pasekmių:

<...>

d) finansų, konkurencijos ir reguliavimo institucijų kontrolės ir priežiūros funkcijoms,

<...>

4. jei informacija susijusi su profesine ar specialiąja tarnybine paslaptimi arba su slaptumo ar konfidencialumo pareiga, numatytomis teisės normoje arba bendrojo pobūdžio administracinėje nuostatoje, susijusioje su išlaptintos informacijos materialine ir organizacine apsauga.“

11. IFG 5 straipsnyje garantuojama „asmens duomenų apsauga“, o šio įstatymo 6 straipsnis susijęs su „intelektinės nuosavybės ir komercinės ir verslo paslapties apsauga“.

12. KWG 9 straipsnio „Konfidencialumo pareiga“ 1 dalyje nustatyta:

„[BaFin] tarnautojai, kurie vykdydami savo funkcijas įgyvendina šį įstatymą, neturi teisės be leidimo pavišinti arba naudoti vykdant funkcijas sužinotos faktinės informacijos (ypač komercinių ir verslo paslapčių), kurios slaptumu suinteresuota įstaiga arba trečioji šalis, net jeigu jie nebedirba arba jų funkcijos pasibaigusios. Ši nuostata neturi įtakos [1990 m. gruodžio 20 d. *Bundesdatenschutzgesetz*⁸ (Federalinis duomenų apsaugos įstatymas) nuostatomis, kurių turi laikytis kredito įstaigos ir kontroliuojamos įmonės <...>“

III. Pagrindinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

13. E. Baumeister yra vienas iš investuotojų, nukentėjusių dėl *Phoenix* sukčiavimų. 2005 m. pradėta įmonės bankroto procedūra, per kurią paaiškėjo, kad finansavimo modelis buvo pagrįstas nesąžininga piramidės sistema.

14. E. Baumeister pagal IFG 1 straipsnio 1 dalį pateikė prašymą susipažinti su tam tikrais dokumentais, susijusiais su *Phoenix*, t. y. specialiojo audito ataskaita, auditorių ataskaitomis, vidaus dokumentais, susirašinėjimu ir ataskaitomis, kuriuos *BaFin* gavo arba parengė vykdydama šios bendrovės priežiūrą. *BaFin* atsisakė patenkinti šį prašymą.

15. 2008 m. kovo 12 d. *Verwaltungsgericht* (Administracinis teismas, Vokietija) įpareigojo *BaFin* leisti susipažinti su prašomais dokumentais, jeigu juose nėra pramoninių ar komercinių paslapčių.

16. Vykstant apeliaciniam procesui 2010 m. balandžio 28 d. nutartimi *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas, Vokietija) nurodė pateikti dokumentus, kad galėtų išnagrinėti, ar *BaFin* pareikšti atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais motyvai pagrįsti. 2010 m. liepos 26 d. *Bundesministerium der Finanzen* (Federalinė finansų ministerija, Vokietija), kaip aukščiausioji priežiūros institucija, atsisakė pateikti prašomus dokumentus.

⁸ BGBI. 1990 I, p. 2954.

17. 2012 m. sausio 12 d. *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas) konstatavo, kad atsisakymas pateikti dokumentus neteisėtas. 2013 m. balandžio 5 d. nutartimi *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija) specialioji kolegija nepatenkino atsakovės ir Federalinės finansų ministerijos dėl 2012 m. sausio 12 d. nutarties paduotų skundų. Tuo pat metu vykusiame kitame procese, kuriame 2011 m. spalio 24 d. Federalinė finansų ministerija pateikė išsamesnį, su konkrečiomis sudedamosiomis dokumentų dalimis susijusį pareiškimą dėl draudimo, *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) specialioji kolegija 2013 m. balandžio 5 d. nutartimi dėl ieškovės šiame procese skundo, pakeisdama 2012 m. kovo 9 d. *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas) specialiosios kolegijos nutartį, konstatavo, kad atsisakymas pateikti dokumentus neteisėtas ne apskritai, o tik iš dalies.

18. 2013 m. lapkričio 29 d. *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas) nusprendė, kad pagal IFG 1 straipsnio 1 dalį E. Baumeister turi teisę susipažinti su prašomais dokumentais. Priešingai, negu mano *BaFin*, neturėjo būti atsisakyta leisti susipažinti su informacija pagal kartu taikomus IFG 3 straipsnio 4 punktą ir KWG 9 straipsnį. Pasak *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas), pagal IFG 5 straipsnio 1 dalį saugotinos tik atskirai ir konkrečiai nustatytinos trečiųjų šalių pramoninės ir komercinės paslaptys ir asmens duomenys. Tačiau šiuo atveju *BaFin* nepateikė pakankamų argumentų dėl tokių saugotinų duomenų, o tik bendrai pareiškė apie jų buvimą.

19. Be to, *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas) nusprendė, kad iš Sąjungos teisės neišplaukia joks kitas sprendimas, nes pagal ją nereikalaujama priežiūros institucijai nustatyti absoliučią konfidencialumo užtikrinimo pareigą, kuri bet kuriuo atveju sudaro kliūtis pareigai leisti susipažinti su dokumentais. Taigi *Phoenix*, kaip bankrutuojančios skolininkės, arba procese dalyvaujančio bankroto administratoriaus teisės neprieštarauja ieškovo teisei.

20. Dėl šio sprendimo *BaFin* pateikė kasacinį skundą *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Šis teismas mano, kad jo būsimas sprendimas priklauso nuo to, kaip bus išnagrinėti keli klausimai dėl Direktyvos 2004/39 išaiškinimo, kurių Teisingumo Teismas neišnagrinėjo savo 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendime *Altmann ir kt.*⁹.

21. Šiuo klausimu *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) pabrėžė, kad *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas) pagal KWG 9 straipsnio 1 dalį suteikiamą apsaugą supranta per siaurai dviem aspektais.

22. Viena vertus, KWG 9 straipsnio 1 dalis apima ne tik kaip pavyzdžius nurodytas pramonines ir komercines paslaptis ir asmens duomenis, bet ir apskritai viešai nežinomas faktus, kurie prieinami tik ribotam asmenų ratui ir kurių konfidencialumą prižiūrima įmonė arba trečioji šalis suinteresuota apsaugoti. Kalbama ne tik apie pramonines ir komercines paslaptis, kurias atskleidus galėtų pablogėti rinkoje veikiančios įmonės konkurencinė padėtis, bet ir apie turtinę vertę turinčią bankrutuojančio subjekto informaciją (pavyzdžiui, platinimo būdus ir klientų duomenis), kuria gali pasinaudoti kreditoriai.

23. Kita vertus, pagal KWG 9 straipsnio 1 dalį, jos formuluotę aiškinant plačiau, taip pat saugomi duomenys ir informacija, kurių slaptumu teisėtai suinteresuota tik *BaFin*. Tai aišku iš Direktyva 2004/39 siekiamo investicinių įmonių veiklos veiksmingos priežiūros tikslo. Todėl Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalyje nurodyta profesinė paslaptis turėtų būti taikoma ir dokumentams, kurie priskirtini vadinamajai su rizikos ribojimo priežiūra susijusiai paslapčiai.

24. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo manymu, dėl Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalies aiškinimo dar kyla kitų klausimų ir juos svarbu išnagrinėti.

⁹ C-140/13, EU:C:2014:2362.

25. Pirmiausia, šiam teismui neaišku, ar KWG 9 straipsnio 1 dalį pagal Sąjungos teisę reikėtų aiškinti taip, kad slapto reikalavimo aprėptis yra plati ir leidžia bylos dokumentus kvalifikuoti kaip „konfidencialius“, o ne remiantis vien formaliais požymiais.

26. Tokio slaptos informacijos ir profesinės paslapties supratimo, pagal kurį iš esmės orientuojamasi į informacijos kilmę ir su įmone susijusi atitinkama informacija toliau nevertinama ir neklasifikuojama pagal turinį ir jos – visų pirma ekonominę – atskleidimo poveikį, kiek matyti, ligšiolinėje jurisprudencijoje, susijusioje su Sąjungos teisėje įtvirtinta sąvoka „profesinė paslaptis“, nėra. Šiuo aspektu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi Europos Sąjungos Bendrojo Teismo konkurencijos teisės bylose nustatytais trimis sąlygomis, kad informacija galėtų būti saugoma kaip profesinė paslaptis. Tačiau dėl finansų rinkų, kurios priklauso nuo pasitikėjimu grindžiamo prižiūrimų įstaigų ir priežiūros institucijų bendradarbiavimo, priežiūros ypatumų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, gali prireikti netaikyti dėl atskleidimo patiriamos žalos ir objektyviai saugotino intereso reikalavimų.

27. Be to, jeigu tokie bendri kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kokiems bylos dokumentams taikomas profesinės paslapties reikalavimas, nesuderinami su Direktyva 2004/39, reikia patikslinti reikalavimus, išplaukiančius iš šios direktyvos tam, kad būtų galima konstatuoti profesinės paslapties faktą.

28. Konkrečiai atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su 2001 m. gegužės 30 d. Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais¹⁰, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui neaišku (tai pirmiausia reikia suprantamai paaiškinti), ar konkrečiu atveju dėl galimybės susipažinti su informacija bus pažeistas saugotinas interesas ir ar finansų sektoriaus priežiūros srityje taikoma tokia pat prezumpcijos taisyklė kaip ta, kuri nustatyta Reglamente Nr. 1049/2001 ir pagal kurią dėl dokumentų, kuriais keičiasi Europos Komisija ir įmonės, viešinimo iš esmės nukentėtų tyrimo veiklos apsauga ir atitinkamų įmonių verslo interesų apsauga.

29. Pagaliau kyla klausimas, kiek laiko informacija laikoma profesine paslaptimi. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, slapto informacijos saugojimo mastas ilgainiui turėtų mažėti. Tačiau dėl finansų rinkos priežiūros ypatumų galėtų būti pateisinamas kitoks vertinimas, pagal kurį būtų orientuojamasi vien į pirminį, t. y. į perduodant informaciją priežiūros institucijai buvusį, informacijos, kaip verslo paslapties, kvalifikavimą.

30. Jeigu vis dėlto reikia atsižvelgti į ilgainiui pasikeitusias aplinkybes, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar galima remtis prezumpcija, kad po tam tikro laiko nebelieka informacijos aktualumo, kuris jai suteikia ekonominę vertę konkurencingoje rinkoje. Šiuo klausimu jis remiasi Bendrojo Teismo jurisprudencijoje patvirtintu Komisijos pranešimu dėl teisės susipažinti su dokumentais konkurencijos teisės bylose¹¹. Iš to matyti, kad šioje Bendrojo Teismo praktikoje remiamasi tuo, kad senesnė nei penkerių metų informacija nelaikoma slapta, todėl ji turi būti laikoma pasenusia, nebent suinteresuotoji šalis įrodytų, kad, nors ta informacija ir sena, ji vis dar atspindi jos ar trečiosios šalies ekonominės padėties esminius duomenis.

31. Šiomis aplinkybėmis *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1.

10 OL L 145, 2001, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 331.

11 Komisijos pranešimas dėl teisės susipažinti su Komisijos dokumentais bylose pagal EB sutarties 81 ir 82 straipsnius [(dabar SESV 101 ir 102 straipsniai)], EEE susitarimo 53, 54 ir 57 straipsnius bei Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 taisyklių (OL C 325, 2005, p. 7).

- a) Ar sąvoka „slapta informacija“ pagal Direktyvos [2004/39] 54 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, taip pat sąvoka „profesinė paslaptis“ pagal [šios direktyvos] 54 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį, neatsižvelgiant į kitas sąlygas, apima su įmone susijusią visą informaciją, kurią prižiūrima įmonė pateikė priežiūros institucijai?
- b) Ar „su rizikos ribojimo priežiūra susijusi paslaptis“, kaip profesinės paslapties pagal Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį dalis, neatsižvelgiant į kitas sąlygas, apima visas dokumentuose užfiksuotas priežiūros institucijos pastabas, įskaitant jos susirašinėjimą su kitomis institucijomis?

Jei į a arba b klausimą bus atsakyta neigiamai:

- c) Ar Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalies nuostata dėl profesinės paslapties aiškinama taip, kad informaciją kvalifikuojant kaip slaptą:
 - i) svarbu tai, ar informacija pagal savo esmę atitinka profesinės paslapties sąvoką, ar galimybė susipažinti su informacija galėtų konkrečiai ir faktiškai pažeisti slaptumo interesą, ar
 - ii) reikia atsižvelgti į kitas aplinkybes, kurioms esant informacija atitinka profesinės paslapties sąvoką, ar
 - iii) priežiūros institucija gali remtis nuginčijama prezumpcija, kad jos dokumentuose pateiktai su įmone susijusiai [prižiūrimos įmonės] informacijai ir su tuo susijusiems priežiūros institucijos dokumentams taikytinas verslo paslapties arba su rizikos ribojimo priežiūra susijusios paslapties reikalavimas?
- 2. Ar sąvoka „slapta informacija“ pagal Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalies antrą sakinį aiškinama taip, kad, priežiūros institucijos pateiktą su įmone susijusią informaciją kvalifikuojant kaip saugotiną verslo paslaptį arba kaip kitą saugotiną informaciją, svarbus vien šios informacijos pateikimo priežiūros institucijai momentas?

Jei į antrąjį klausimą bus atsakyta neigiamai:

- 3. Ar atsakant į klausimą, ar, neatsižvelgiant į ekonominės aplinkos pokyčius, su įmone susijusi informacija saugotina kaip verslo paslaptis, taigi ji atitinka profesinės paslapties sąvoką pagal Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, darytina bendra prielaida, jog taikytinas, pavyzdžiui, penkerių metų laiko apribojimas, po kurio galima remtis nuginčijama prezumpcija, kad informacija prarado savo ekonominę vertę? Ar tai taikytina su rizikos ribojimo priežiūra susijusiai paslapčiai?

IV. Analizė

32. Pirmiausia pažymėtina, kad kai kuriuose kituose Sąjungos teisės aktuose, o ne nagrinėjamame įtvirtintos panašios su pareiga saugoti profesinę paslaptį susijusios nuostatos kaip Direktyvos 2004/39 54 straipsnyje. Kaip pavyzdį galima paminėti, kiek tai susiję su valstybių narių priežiūros institucijomis, Direktyvos 2009/65/EB¹² 102 straipsnį ir Direktyvos 2013/36/ES¹³ 53 straipsnį, taip pat, kiek tai susiję su Europos priežiūros institucijomis, Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹⁴ 70 straipsnį ir Reglamento (ES) Nr. 1095/2010¹⁵ 70 straipsnį.

33. Tačiau Teisingumo Teismas niekada nėra priėmęs sprendimo nei dėl pačios profesinės paslapties apibrėžties, nei dėl sąvokos „slapta informacija“ ribų finansų rinkų priežiūros sistemoje¹⁶.

34. Vis dėlto jis turėjo galimybę, kaip pažymi *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą, priimti sprendimą dėl teisės susipažinti su administraciniais Europos Sąjungos institucijų dokumentais, taip pat su dokumentais, susijusiais su konkurencijos teise.

35. Pavyzdžiui, dėl teisės susipažinti su Komisijos dokumentais konkurencijos bylose Teisingumo Teismas pirmiausia galėjo nurodyti, jog svarbiausia yra atskleisti su SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimo procedūromis susijusią informaciją¹⁷ ir net suinteresuotajai įmonei prieštaraujant tokia informacija, kai tai nėra verslo paslaptis¹⁸ arba kita slapta informacija, gali būti teikiama, jeigu dėl viršesnio intereso būtina ją atskleisti¹⁹ arba jeigu dėl savo pobūdžio ji nėra saugoma kaip profesinė paslaptis. Tačiau taip aiškinant Komisijai nedraudžiama ir nesiekama drausti skelbti jai pateiktos informacijos apie SESV 101 straipsnio pažeidimo sudedamąsias dalis, kuriai netaikoma apsauga nuo paskelbimo kitu pagrindu. Be to, Teisingumo Teismas nurodė, kad pagal atleidimo nuo baudos ar jos sumažinimo programas svarbiausia paskelbti sprendimus dėl pažeidimo, nebent tai pakenktų inspekcijų ir tyrimo veiklos tikslams²⁰.

36. Iš šios jurisprudencijos matyti, kad vykdant konkurencijos taisyklių taikymo procedūras svarbu paskelbti informaciją ir išplėsti galimybę su ja susipažinti, nebent įrodoma, kad tokia informacija saugotina kaip profesinė paslaptis. Tokios pat logikos laikomasi dėl teisės susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais²¹.

12 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 302, 2009, p. 32).

13 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013, p. 338).

14 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010, p. 12).

15 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija) ir iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB bei panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/77/EB (OL L 331, 2010, p. 84).

16 Dabar Teisingumo Teismui pateiktas santykinai panašus prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje *Buccioni* (C-594/16).

17 2010 m. birželio 29 d. Sprendimas *Komisija / Technische Glaswerke Ilmenau* (C-139/07 P, EU:C:2010:376, 51 punktas) ir 2017 m. sausio 13 d. Sprendimas *Deza / ECHA* (T-189/14, EU:T:2017:4, 49 ir 55 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

18 Kiek tai susiję su verslo paslapčių apsauga, žr. 1986 m. birželio 24 d. Sprendimą *AKZO Chemie ir AKZO Chemie UK / Komisija* (53/85, EU:C:1986:256, 28 punktas).

19 2017 m. kovo 14 d. Sprendimas *Evonik Degussa / Komisija* (C-162/15 P, EU:C:2017:205, 42 ir 45 punktai). Šiuo apeliaciniu skundu ginčijamas 2015 m. sausio 28 d. Sprendimas *Evonik Degussa / Komisija* (T-341/12, EU:T:2015:51), kurio 94 punkte nurodytos trys Komisijos turimos informacijos konkurencijos teisės pažeidimo procedūrose neatskleidimo sąlygos, t. y. pirma, kad ši informacija būtų žinoma tik ribotam asmenų ratui, antra, kad jos atskleidimas galėtų padaryti didelę žalą ją pateikusiam arba trečiajam asmeniui ir galiausiai, trečia, kad interesai, kurie gali būti pažeisti atskleidus tokią informaciją, būtų objektyviai verti apsaugos. Nors šios trys sąlygos nėra aiškiai nurodytos Teisingumo Teismo sprendime, jos nėra paneigtos.

20 2017 m. kovo 14 d. Sprendimas *Evonik Degussa / Komisija* (C-162/15 P, EU:C:2017:205, 95 ir 96 punktai).

21 Šiuo klausimu, be kita ko, žr. 2008 m. liepos 1 d. Sprendimą *Švedija ir Turco / Taryba* (C-39/05 P ir C-52/05 P, EU:C:2008:374) dėl Reglamento Nr. 1049/2001 nuostatose nurodytų išimčių taikymo teisei susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais. Žr. neseniai priimtą išvadą byloje *ClientEarth / Komisija* (C-57/16 P, EU:C:2017:909, 52 ir paskesni punktai).

37. Nors toks aiškinimas visiškai tinkamas teisės susipažinti su tam tikrais Sąjungos institucijų dokumentais arba konkurencijos teisės srityje, jo negalima taikyti specifinei finansų rinkų priežiūros sistemai. Iš tiesų būtina atsižvelgti į finansų rinkos priežiūros sistemos, kuri, mano manymu, visiškai nepanaši į kitas Sąjungos teisėje numatytas sistemas, skirtingai, nei nurodė Komisija savo rašytinėse pastabose, ypatumus. Reikėtų atsižvelgti į finansų rinkų priežiūros veiklos ypatumus ir į Direktyvos 2004/39 54 straipsnio, kuriame įtvirtintas profesinės paslapties principas, turinį, taip pat į praktines teisės susipažinti su valstybių narių priežiūros institucijų dokumentais suteikimo pasekmes finansų rinkų priežiūros sistemai. Šios srities faktiškai neįmanoma gretinti su kitomis Sąjungos teisės sritimis, atsižvelgiant į tai, kad surinkta su finansų rinkų priežiūros sistema susijusi informacija savo apimtimi, panaudojimo galimybėmis, galimomis pasekmėmis ir tikslais visiškai skiriasi nuo Sąjungos institucijų turimos informacijos kitose srityse.

38. Kaip matyti iš pavadinimo, finansų rinkų priežiūros institucijų pagrindinis uždavinys – prižiūrėti ir kontroliuoti finansų rinkose veikiančias įmones. Šios įmonės turi turėti galimybę susipažinti su savo kontroliuojamų įmonių informacija, kad galėtų veiksmingai vykdyti šį uždavinį. Tokia informacija gali būti renkama naudojantis nacionalinės teisės aktais joms suteiktomis prievartos priemonėmis arba prižiūrimoms įmonėms ją savanoriškai perduodant, teikiant pirmenybę antrajam būdui, pagrįstam šių įmonių ir priežiūros institucijų bendradarbiavimu. Tokiu būtinu prižiūrimų subjektų ir kompetentingų institucijų bendradarbiavimu grindžiama šioms institucijoms nustatyta pareiga saugoti profesinę paslaptį, nes netaikant šio reikalavimo prižiūrimos įmonės kompetentingoms institucijoms būtiną informaciją finansų rinkų priežiūrai vykdyti teiktų nenoriai arba net būtų prieštaraujama jos teikimui²².

39. Šios pareigos saugoti profesinę paslaptį svarba istoriškai išaugo padidėjus tarptautiniam finansinės veiklos mastui ir atsiradus būtinybei palengvinti skirtingų valstybių narių kompetentingų institucijų keitimasi informacija, siekiant užtikrinti veiksmingą veiklos tarptautiniu mastu priežiūrą vidaus rinkoje²³. Todėl Sąjungos teisės aktų leidėjas jau Pirmoje direktyvoje 77/780/EEB²⁴ užtikrino informacijos, kuria keičiamasi, konfidencialumo reikalavimus įtvirtindamas profesinės paslapties principą, kuris iki tol buvo taikomas tik nacionalinėje teisėje. Nors tokia nustatyta teisinė sistema buvo reformuota Direktyva 2004/39, vėliau kitais teisės aktais minėtos direktyvos 54 straipsnyje nurodyti reikalavimai saugoti profesinę paslaptį ir konfidencialumą iš esmės liko nepakitę²⁵.

40. Todėl svarbu nustatyti didesnę ar mažesnę informacijos, kuri kvalifikuojama kaip slapta ir saugotina kaip profesinė paslaptis konkrečioje finansų rinkų priežiūros sistemoje, spektrą, nors Direktyvos 2004/39 54 straipsnyje nurodyta bendra pareiga saugoti profesinę paslaptį kartu su aiškiai ir išsamiai nustatytomis išimtimis²⁶.

41. Todėl mus dominančiu atveju Sąjungos teisės aktų leidėjas, skirtingai, nei buvo nurodyta konkurencijos teisės srityje, laikosi logikos iš esmės uždrausti viešinti Sąjungos institucijų dokumentus ar leisti su jais susipažinti, nes abiem atvejais vyrauja teisė susipažinti su dokumentais taikant išimtis²⁷. Todėl Sąjungos teisės aktų leidėjo argumentai dėl finansų rinkų priežiūros yra visiškai priešingi tiems,

22 Šiuo klausimu žr. generalinio advokato N. Jääskinen išvadą byloje *Altmann ir kt.* (C-140/13, EU:C:2014:2168, 37 punktas).

23 Šiuo klausimu, be kita ko, žr. Direktyvos 2004/39 63 konstatuojamąją dalį.

24 1977 m. gruodžio 12 d. Pirmoji Tarybos direktyva dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kredito įstaigų veiklos pradėjimu ir vykdymu, derinimo (OL L 322, 1977, p. 30).

25 Šiuo klausimu žr. Direktyvos 2014/65, kurioje įtvirtinta nauja Direktyvos 2004/39 redakcija, nuostatas (pirmiausia 153 konstatuojamąją dalį ir 76 straipsnį).

26 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Altmann ir kt.* (C-140/13, EU:C:2014:2362, 34 ir 35 punktai).

27 2017 m. sausio 13 d. Sprendimas *Deza / ECHA* (T-189/14, EU:T:2017:4, 55 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Bendras principas – suteikti visuomenei kuo didesnę galimybę susipažinti su Sąjungos institucijų turimais dokumentais. Šio principo išimtys turi būti aiškinamos siaurai taip, kad neatskleidimas gali būti grindžiamas tik tuo, kad dėl minėtos galimybės susipažinti gali būti konkrečiai ir realiai pakenkta saugomam interesui ir kad pavojaus pakenkti šiam interesui yra pagrįstai numatomas, o ne vien hipotetinis (šio sprendimo 51 ir 52 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

kuriais vadovaujamasi kalbant apie teisę susipažinti su administraciniais Sąjungos institucijų dokumentais ir konkurencijos teisės²⁸ srityje, kur svarbiausia skaidrumas. Todėl nagrinėjant pagrindinę bylą galima daryti išvadą, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas skaidrumo principą nustūmė į antrą planą, palyginti su reikalavimu dėl tinkamo finansų rinkų veikimo.

42. Tokia logika grindžiama tuo, kad Direktyvos 2004/39 tikslas, kaip nurodyta jos 2 konstatuojamoje dalyje, sukurti integruotą ir suderintą finansų rinką, kurioje investuotojams būtų užtikrinta aukšto lygio apsauga ir jie galėtų teikti savo paslaugas visoje Sąjungoje²⁹.

43. Todėl Direktyvos 2004/39 54 straipsnyje užtikrintas sklandus keitimasis informacija reiškia, kad ir prižiūrimos įmonės, ir kompetentingos institucijos gali būti tikros, jog konfidenciali informacija, kuria jos keičiasi, išliks konfidenciali³⁰.

44. Dėl skirtingo atvejų, kai informacija gali būti perduota trečiajai šaliai, aiškinimo, kyla pavojus šiam tikslui, o tai prieštarauja Direktyvos 2004/39³¹ 2 konstatuojamajai daliai. Todėl šios direktyvos 54 straipsnio 1 dalyje priežiūros institucijoms nustatytas draudimas perduoti savo turimą informaciją, išskyrus informacijos santraukas ar bendrą informaciją, iš kurių nebūtų galima nustatyti duomenų apie atskiras įmones³². Be to, Teisingumo Teismas turėjo galimybę išsamiau aptarti šį principą 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendime *Altmann ir kt.*³³.

45. Tačiau nors pagrindinės bylos aplinkybės yra tokios pat kaip byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Altmann ir kt.*³⁴, ši byla susijusi tik su Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos pareigos saugoti profesinę paslaptį išimčių išplėtimu, kai slapta informacija susijusi su nesąžiningą veiklą vykdžiusia įmone, kurios pradėtas bankroto procesas ir kurios keliems atsakingiems asmenims skirta laisvės atėmimo bausmė. Nagrinėjant pagrindinę bylą Teisingumo Teismo prašoma atitinkamai iš naujo apsvarstyti klausimą dėl „slaptos informacijos“ kvalifikavimo ir sąvokos „profesinė paslaptis“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalį, apimties.

46. Atsižvelgiant į tai, reikia pabrėžti, kad finansų rinkų priežiūros institucijos atlieka visuotinės svarbos priežiūros funkciją. Todėl jos privalo turėti šiuos dokumentus, kuriuose pateikiama esminė informacija apie prižiūrimos įmonės padėtį, pokyčius ir tvarumą.

47. Todėl šios informacijos, jeigu ji reikalinga priežiūros veiklai arba tiesiogiai su ja susijusi, rinkimas ir keitimasis ja turi būti įslaptintas. Iš tikrųjų priežiūros institucijoms reikia išsamios, teisingos ir patikimos informacijos, kad galėtų tinkamai vykdyti savo funkciją. Prižiūrimos įmonės turi būti visiškai skaidrios kompetentingoms institucijoms, kad priežiūros veikla būtų veiksminga. Su tokiomis įmonėmis susijusi informacija yra slapta, siekiant nepažeisti su profesine paslaptimi susijusių nuostatų. Todėl

28 Šiuo klausimu ELPA priežiūros institucijos pranešime dėl teisės susipažinti su ELPA priežiūros institucijos dokumentais bylose pagal EEE susitarimo 53, 54 ir 57 straipsnius taisyklių (OL C 250, 2007, p. 16) nustatyta teisė susipažinti taisyklės ir įtvirtintas teisės susipažinti su dokumentais konkurencijos srityje principas (19–21 punktai). Tas pats pasakytina apie 2010 m. birželio 29 d. Sprendimą *Komisija / Technische Glaswerke Ilmenau* (C-139/07 P, EU:C:2010:376, 51 ir paskesni punktai), nors Teisingumo Teismas nustatė šio teisės susipažinti principo išimtis, suteiktas konkrečiai ir atskirai išnagrinėjus prašymą (63 punktas).

29 Žr. 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimą *Altmann ir kt.* (C-140/13, EU:C:2014:2362, 26 punktas), taip pat Direktyvos 2004/39 31, 44 ir 71 konstatuojamąsias dalis.

30 1985 m. gruodžio 11 d. Sprendimas *Hillenius* (110/84, EU:C:1985:495, 27 punktas), 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Altmann ir kt.* (C-140/13, EU:C:2014:2362, 31 ir 32 punktai), taip pat Direktyvos 2004/39 44 ir 63 konstatuojamosios dalys.

31 Generalinės advokatės J. Kokott išvada byloje *UBS Europe ir kt.* (C-358/16, EU:C:2017:606, 37 punktas).

32 Generalinės advokatės J. Kokott išvada byloje *UBS Europe ir kt.* (C-358/16, EU:C:2017:606, 30 punktas).

33 C-140/13, EU:C:2014:2362.

34 C-140/13, EU:C:2014:2362. Abiem atvejais ginčijamas *BaFin* atsisakymas patenkinti prašymą leisti susipažinti su tam tikrais dokumentais, susijusiais su *Phoenix* (šiuo atveju su specialiąja audito ataskaita, auditorių ataskaitomis, vidaus dokumentais, ataskaitomis ir susirašinėjimu), pateiktą remiantis IFG 1 straipsnio 1 dalimi.

šiomis priežastimis gali būti grindžiamas teisėtas pagrindinės teisės susipažinti su kompetentingų institucijų dokumentais³⁵ lūkestis, siekiant užtikrinti tinkamą finansų rinkų priežiūros sistemų veikimą ir stabilumą. Tokiu atveju šių institucijų ypatumai, funkcijos arba vaidmuo turi poveikį teisei susipažinti su jų turimais dokumentais ir informacija.

48. Kalbant apie finansų rinkų priežiūros sistemą, priežiūros įmonės³⁶ turi pasitikėti nacionalinės priežiūros institucijomis, kad šios galėtų kuo geriau vykdyti savo priežiūros funkciją. Primenu, kad priežiūros įmonės priežiūros institucijoms greičiau pateiktų patikimą ir teisingą informaciją, jeigu žinotų, kad ši informacija saugoma vadovaujantis konfidencialumo principu.

49. Be to, tas pats savitarpio pasitikėjimo reikalavimas taikomas pačioms priežiūros institucijoms, nes Sąjungos teisės aktų leidėjas nurodė, kad jos veikia kaip tinklas³⁷. Tai reiškia, kad institucijų keitimasis informacija turi būti vykdomas užtikrinant jų gaunamos ir turimos informacijos slaptumą vykdant savo priežiūros funkcijas.

50. Be to, šis būtinas pasitikėjimas yra prevencinio pobūdžio, jis būdingas finansų rinkų priežiūros institucijų vykdomoms funkcijoms, ir tai reiškia, kad šios institucijos turi profesinė paslaptimi laikomos ir slaptos informacijos. Iš tikrųjų priežiūros institucijų atliekama prevencijos funkcija reiškia, kad informacija renkama ir teikiama slapta, atsižvelgiant į tai, kad bet koks atskleidimas savaime gali turėti sunkių pasekmių net informacijai, kuria domimasi mažiausiai, kaip iš pradžių gali pasirodyti, bet kuri iš tikrųjų svarbi finansų rinkų veikimui ir jų priežiūros sistemai.

51. Iš tiesų, nors kartais iš pradžių nėra akivaizdu, kad priežiūros institucijų turima informacija yra neskelbtina, ją atskleidus gali būti sutrikdytas finansų rinkų stabilumas. Finansų rinkų priežiūros institucijų gauta arba parengta informacija, kuri iš pradžių atrodo nesvarbi, galiausiai gali tapti ypač svarbi būtent finansų rinkų veikimui ir šioje rinkoje veikiančioms ir priežiūroms įmonėms.

52. Todėl griežtai neužtikrinus nacionalinių priežiūros institucijų turimos informacijos slaptumo, iškiltų grėsmė teisiniam tikrumui ir pavojus susilpninti finansų rinkų priežiūros sistemą³⁸. Taigi reikia imtis ypatingų atsargumo priemonių, atsižvelgiant į finansinių katastrofų riziką, jeigu nutrūktų finansų rinkos veikimo ir jos nuolatinės priežiūros sistemos pasitikėjimo ryšys³⁹. Iš tikrųjų bet kas, kas gali būti suprantama kaip informacijos apsaugos trūkumas, kenkia priežiūros sistemai, nes pakenkiama pasitikėjimui, o dėl bet kokių kompetentingų institucijų turimos slaptos informacijos apsaugos spragų gali būti sutrikdytas tinkamas šios sistemos veikimas. Atskleidus tokią informaciją gali būti destabilizuota atitinkama įmonė ir gali susilpnėti finansų rinkose veikiančių subjektų, kurie teikia tokią informaciją priežiūros institucijoms, kad jos galėtų vykdyti savo funkcijas, pasitikėjimas priežiūros institucijomis.

35 Kalbant apie šios pagrindinės teisės kvalifikavimą, žr. generalinio advokato P. Léger išvadą byloje *Taryba / Hautala* (C-353/99 P, EU:C:2001:392, 55 ir 77 punktai).

36 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Altmann ir kt.* (C-140/13, EU:C:2014:2362, 31 punktas).

37 Profesinė paslaptis, kuria siekiama apsaugoti atitinkamų asmenų teises, turi būti taikoma priežiūros institucijoms keičiantis informacija net šiame tinkle. Šiuo klausimu žr. 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/12/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 126, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 3 t., p. 272) 25 konstatuojamąją dalį, 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (nauja redakcija) (OL L 177, 2006, p. 1) 23 konstatuojamąją dalį ir Direktyvos 2014/65 153 konstatuojamąją dalį.

38 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Altmann ir kt.* (C-140/13, EU:C:2014:2362, 33 punktas).

39 Direktyvos 2004/39 17 straipsnyje nurodyta nuolatinė finansų rinkų priežiūra, o tai reiškia, kad tarp priežiūrinių įmonių ir priežiūros institucijų yra nuolatinis informacijos srautas.

53. Nacionalinės priežiūros institucijos gali turėti viešo pobūdžio informacijos, jeigu jai taikoma Sąjungos teisėje numatyta atskleidimo pareiga, įtvirtinta Pirmosios direktyvos 68/151/EEB⁴⁰ 2 ir 3 straipsniuose. Tačiau net tokiais aplinkybėmis šios institucijos negali atlikti vieno langelio funkcijos, t. y. jos neprivalo, mano manymu, patenkinti prašymo susipažinti su tokia vieša informacija.

54. Taigi Direktyvos 2004/39 54 straipsnyje įtvirtintas profesinės paslapties principas negali būti keičiamas atsižvelgiant į priežiūros institucijų turimos informacijos pobūdį. Bet kokia šių institucijų turima informacija turi būti laikoma slapta, nes jos neturi įgaliojimų tokios informacijos paskelbti viešai – jos tik atlieka finansų rinkose veikiančių įmonių priežiūros funkciją, kartu užtikrindamos jų stabilumą ir reguliavimą.

55. Be to, mano manymu, Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalyje vartojamos sąvokos „profesinė paslaptis“ ir „slapta informacija“ sutampa. Todėl jos abi turi būti laikomos dubliuojančiomis sąvokomis, nes iš tikrųjų jų tikslas yra vienas ir idėja yra ta pati.

56. Beje, primenu, kad, kalbant apie Pirmąją direktyvą 77/780, reikia pasakyti, kad Teisingumo Teismas, pabrėždamas profesinės paslapties saugojimo svarbą, jau 1985 m. gruodžio 11 d. Sprendime *Hillenius* pripažino platų nacionalinių priežiūros institucijų turimos informacijos, susijusios su kredito įstaigomis⁴¹, pobūdį, vadovaudamasis generalinio advokato G. Slynn išvada⁴², kuris rekomendavo neskirti skirtingų informacijos tipų ir pasiūlė Teisingumo Teismui nuspręsti, kad pareiga saugoti profesinę paslaptį apimtų parodymus.

57. Pripažinus institucijų teisę atlikti konkretų ir atskirą konkrečiau atvejo vertinimą gavus prašymą leisti susipažinti su jų turimais dokumentais, rizikuojama suskaidyti priežiūros sistemą, o dėl subjektyvaus nacionalinės institucijos atlikto jai pateikto prašymo susipažinti su dokumentais vertinimo gali atsirasti nevienodas vertinimas. Primenu, kad reikalavimu vienodai taikyti Direktyvą 2004/39 ir juo siekiamu suderinimo tikslu skatinama taikyti vienodą priežiūros institucijų gautos ir parengtos informacijos slaptumo vertinimą ir bendrą konfidencialumo principą, o ne profesinės paslapties taikymo konkrečiu atveju vertinimą. Pagrindinėje byloje E. Baumeister prašomos informacijos neatskleidimas turi būti grindžiamas šiuo bendruoju principu, siekiant nesusilpninti finansų rinkų priežiūros sistemos ir nesumažinti jos veiksmingumo.

58. Šiuo klausimu reikėtų remtis Direktyvos 2004/39 5 konstatuojamąja dalimi, kurioje skatinamas finansinės sistemos vientisumas ir efektyvumas ir nustatomas finansų rinkų priežiūros konfidencialumo principas. Tai reiškia, kad gali būti nustatyta platesnė konfidencialumo ir profesinės paslapties apibrėžtis. Taip pat galima remtis Direktyvos (ES) 2016/943⁴³ 8 konstatuojamąja dalimi, kuria siekiama užkirsti kelią vidaus rinkos⁴⁴ susiskaidymui ir su komercine paslaptimi susijusių atitinkamų taisyklių bendro atgrasomojo poveikio susilpnėjimui vidaus rinkoje. Be to, šios direktyvos 14 konstatuojamojo dalyje nurodytas teisėtas interesas informaciją apskritai laikyti paslapyje ir pabrėžiami teisėti lūkesčiai, kad suinteresuotieji asmenys tokį konfidencialumą išsaugotų.

40 1968 m. kovo 9 d. Pirmoji Tarybos direktyva dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos suvienodinti tokias apsaugos priemones visoje Bendrijoje, reikalauja iš Sutarties 58 straipsnio antroje pastraipoje [(vėliau EB 48 straipsnio antra pastraipa, dar vėliau SESV 54 straipsnio antra pastraipa)] apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, koordinavimo (OL L 65, 1968, p. 8; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 3).

41 1985 m. gruodžio 11 d. Sprendimas *Hillenius* (110/84, EU:C:1985:495, 26 punktas).

42 Generalinio advokato G. Slynn išvada byloje *Hillenius* (110/84, nepaskelbta Rink, EU:C:1985:333).

43 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL L 157, 2016, p. 1).

44 Finansų rinkų priežiūros sistema glaudžiai susijusi su vidaus rinkos sukūrimu (žr. šios išvados 39 punktą).

59. Todėl nepaisant Nyderlandų vyriausybės rašytinių pastabų ir nuorodų, susijusių su kitomis nei finansų rinkų priežiūra sritimis, kurios jau galėjo būti pateiktos jurisprudencijoje, reikia pabrėžti, kad valstybėms narėms palikus diskreciją nustatyti sąvokos „profesinė paslaptis“ apimtį ir sąvokos „slapta informacija“ ribas arba jeigu kiekvienai priežiūros institucijai būtų leista subjektyviai vertinti, kokia informacija gali būti atskleista konkrečiai ir atskirai nagrinėjant kiekvieną prašymą susipažinti su dokumentais taip, be to, gerokai padidinant šių institucijų, kurios turėtų derinti skirtingus interesus, darbo krūvį, būtų sumažinta galimybė vienodai taikyti Direktyvą 2004/39⁴⁵.

60. Šiuo klausimu reikia manyti, kad pats Sąjungos teisės aktų leidėjas derino galimus skirtingus interesus ir užtikrino jų pusiausvyrą įtvirtindamas, kaip jau buvo minėta⁴⁶, bendrą principą neatskleisti finansų rinkų priežiūros institucijų gautos arba parengtos informacijos, kartu išsamiai nurodydamas išimtis⁴⁷, kurias reikia aiškinti siaurai.

61. Šiuo klausimu manau, kad Teisingumo Teismas negali pakeisti Sąjungos teisės aktų leidėjo vertinimo nustatydamas konkrečius profesinės paslapties apimčiai būdingų aspektų nustatymo kriterijus ir tvarką, o finansų priežiūros institucijos negali užtikrinti šios subtilios pusiausvyros, nes reikėtų nagrinėti kiekvieną konkretų atvejį ir taip būtų suskaidyta suderinta priežiūros sistema, nors Sąjungos teisės aktų leidėjo logika pagrįsta proporcingu esamų skirtingų interesų derinimu.

62. Galiausiai, grįžtant prie pagrindinės bylos, iš Teisingumo Teismui pateiktų pastabų, atrodo, matyti, kad dabar E. Baumeister padėtis neatitinka jokių Direktyvos 2004/39 54 straipsnyje nurodytų išimčių. Be to, nors iš teismo posėdžio matyti, kad pagrindinė bylos esmė yra teismo išlaidų nustatymas, kyla klausimas, kuo šiomis aplinkybėmis naudinga gauti *BaFin* turimą slaptą informaciją.

63. Atsižvelgiant į šiuos aspektus, pagrindinės bylos atveju Teisingumo Teismas negali pažeisti konfidencialumo principo ir pareigos saugoti profesinę paslaptį, taikomos bet kokiai nacionalinių finansų rinkų priežiūros institucijų gautai ir parengtai informacijai.

64. Todėl, atsižvelgiant į konkrečias finansų rinkų priežiūros aplinkybes, priežiūros institucijų turimos informacijos konfidencialumą reikia aiškinti plačiai, t. y. taip, kad ją atskleisti galima tik Direktyvos 2004/39 54 straipsnyje nurodytais atvejais. Iš tiesų, Sąjungos teisės aktų leidėjo įtvirtintas bendras profesinės paslapties principas ir konfidencialumo principo išimtys gali būti aiškinami tik siaurai, pripažįstant tik tuos, kurie aiškiai nurodyti Direktyvos 2004/39 nuostatose. Todėl, išskyrus šiose nuostatose išsamiai išvardytus atvejus, finansų rinkų priežiūros institucijos privalo laikytis profesinės paslapties neribotą laiką.

65. Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia manyti, kad bet kokia nacionalinės finansų rinkų priežiūros institucijos gauta arba parengta su priežiūra įmone susijusi informacija, įskaitant susirašinėjimą ir pareiškimus, be išlygų priskirtina sąvokai „slapta informacija“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, ir pagal šios direktyvos 54 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį saugoma kaip profesinė paslaptis.

⁴⁵ Iš jurisprudencijos, susijusios su Sąjungos institucijų dokumentų teikimu, matyti, kad nors Teisingumo Teismas yra taip išaiškinęs, kiekviena prašymą gavusi institucija turi derinti skirtingus interesus. Šiuo klausimu žr. generalinės advokatės J. Kokott išvadą byloje *Komisija / Stichting Greenpeace Nederland* (C-673/13 P, EU:C:2016:213, 54 punktą). Todėl pagal analogiją pagrindinėje byloje reikia suderinti finansų rinkų priežiūros sistemos apsaugą ir dėl nesąžiningos įmonės veiklos nukentėjusio verslininko interesus net nenagrinėjant jokios bylos.

⁴⁶ Žr. šios išvados 41 punktą.

⁴⁷ Generalinės advokatės J. Kokott išvada byloje *UBS Europe ir kt.* (C-358/16, EU:C:2017:606, 83 ir 84 punktai) ir 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Altmann ir kt.* (C-140/13, EU:C:2014:2362, 34 ir 35 punktai).

V. Išvada

66. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija) pateiktus prejudicinius klausimus:

Bet kokia nacionalinės finansų rinkų priežiūros institucijos gauta arba parengta su prižiūrima įmone susijusi informacija, įskaitant susirašinėjimą ir pareiškimus, be išlygų priskirtina sąvokai „slapta informacija“, kaip ji suprantama pagal 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 85/611/EEB ir 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančios Tarybos direktyvą 93/22/EEB, 54 straipsnio 1 dalies antrą sakinį ir pagal šios direktyvos 54 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį, saugoma kaip profesinė paslaptis.